

Ierosināta lieta par normām, kas paredz ierobežojumus zāļu reklāmai

Satversmes tiesas 4. kolēģija 2020. gada 8. janvārī ierosināja lietu “Par Ministru kabineta 2011. gada 17. maija noteikumu Nr. 378 “Zāļu reklamēšanas kārtība un kārtība, kādā zāļu ražotājs ir tiesīgs nodot ārstiem bezmaksas zāļu paraugus” 18.12. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 100. un 105. pantam un Līguma par Eiropas Savienības darbību 288. panta trešajai daļai”.

Apstrīdētā norma

Ministru kabineta 2011. gada 17. maija noteikumu Nr. 378 “Zāļu reklamēšanas kārtība un kārtība, kādā zāļu ražotājs ir tiesīgs nodot ārstiem bezmaksas zāļu paraugus” 18.12. apakšpunkts paredz: sabiedrībai paredzētajā zāļu reklāmā aizliegts iekļaut informāciju, kas rosina iegādāties zāles, pamatojot zāļu iegādes nepieciešamību ar zāļu cenu, izsludinot īpašu izpārdošanu vai sniedzot paziņojumu, ka zāles tiek pārdotas komplektā ar citām zālēm (tajā skaitā par pazeminātu cenu) vai precēm.

Augstāka juridiska spēka normas

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 100. pants: “Ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus. Cenzūra ir aizliegta.”

Satversmes 105. pants: “Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Īpašuma piespiedu atsavināšana sabiedrības vajadzībām pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos uz atsevišķa likuma pamata pret taisnīgu atlīdzību.”

Līguma par Eiropas Savienības darbību 288. panta trešā daļa: “Direktīvas tām dalībvalstīm, kurām tās adresētas, uzliek saistības attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, bet ļauj šo valstu iestādēm noteikt to īstenošanas formas un metodes.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc SIA "EUROAPTIEKA" pieteikuma. Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka tai, balstoties uz apstrīdēto normu, tika aizliegts izplatīt paziņojumu saistībā ar zāļu cenu, pērkot kopā vismaz 3 preces.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētā norma ierobežojot tās tiesības uz vārda brīvību un tiesības uz īpašumu. Taču ierobežojums neesot noteikts ar likumu. Apstrīdētā norma esot izdota, pārkāpjot likumdevēja pilnvarojuma robežas, kā arī Ministru kabinets neesot ievērojis labas likumdošanas principu. Apstrīdētā norma neesot pietiekami skaidra. Tāpat arī pamattiesību ierobežojums neesot samērīgs. Tas neesot piemērots, nepieciešams un atbilstošs leģitīmā mērķa sasniegšanai. Turklāt apstrīdētā norma neatbilstot Eiropas Savienības tiesībām.

Tiesas process

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Ministru kabinetu līdz **2020. gada 9. martam** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir **2020. gada 8. jūnijs**. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas
Sabiedrisko attiecību un
protokola nodaļas vadītāja

Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv
67830749, 26200580